



VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Aluehallinnon ja monialaisten maakuntien parlamentaarinen selvitystyö - tilannekatsaus

Sote-uudistuksen alueellisen valmistelun jaosto

19.11.2020

Antto Korhonen, VM

Työn lähtökohdat hallitusohjelmasta

- Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa kootaan sosiaali- ja terveystalveluiden järjestäminen kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille.
- Itsehallinnolliset alueet mahdollistavat vaiheittaisen siirtymisen monialaisiin maakuntiin.
- Parlamentaarisisessa työssä selvitetään, mitä tehtäviä kunnilta, kuntayhtymiltä ja valtiolta siirretään maakunnille.
- Valviran ja aluehallintovirastojen sosiaali- ja terveystalveluiden valvonta-, lupa- ja ohjaustehtävät sekä muiden valtion aluehallinnon tehtävien uudelleenjärjestelyt selvitetään parlamentaarisen selvitystyön yhteydessä.
- Valmistellaan vuoden 2020 loppuun mennessä parlamentaarisesti.

Selvitystyö suhteessa muuhun valmisteluun

- Selvitystyössä otetaan huomioon sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistuksen sisältö ja aikataulu. Sote-uudistuksen valmistelussa huomioidaan edellisten vaalikausien valmistelu ja perustuslailliset reunaehdot.
- Selvitystyössä otetaan lisäksi huomioon liittymäpinnat Uudenmaan, pääkaupunkiseudun ja Helsingin alueen erillisratkaisuun sekä maakuntien rahoitukseen.
- Lisäksi huomioidaan maakuntien verotusoikeuteen liittyvä valmistelu, joka tapahtuu omassa parlamentaarisessa komiteassaan.
- Julkisen hallinnon strategiatyön yhtenä näkökulmana on työnjako hallinnon eri tasojen välillä. Näin ollen strategiatyö ja parlamentaarinen selvitystyö tulee yhteen sovittaa toisiinsa nähden.

Parlamentaarisen työryhmän tavoite ja tehtävät

- **Parlamentaarisen selvitystyön tavoitteena on selvittää, millä edellytyksin ja mitä tehtäviä kunnilta, kuntayhtymiltä ja valtiolta voitaisiin siirtää hallitusohjelman mukaisesti muodostettaville kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille.**
- **Parlamentaarisen selvitystyön tehtävänä on selvittää**
 - monialaisen maakunnan rooli ja asema osana julkisen hallinnon kokonaisuutta
 - kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille kunnilta, kuntayhtymiltä ja valtiolta siirrettävissä olevat tehtävät
 - siirrettävissä olevien tehtävien keskeisimmät lainsäädännölliset, toiminnalliset ja siirtojen toteuttamisaikatauluun liittyvät reunaehdot
 - monialaisten maakuntien hallinnon, toiminnan ja taloudenhoidon järjestämisen periaatteet ja reunaehdot
 - alustava ehdotus siirrettävistä tehtävistä ja niiden edellyttämistä mukautuksista maakuntaan
 - mahdollisten tehtäväsiirtojen vaikutukset valtionhallinnon rakenteeseen ja tehtävien organisointiin sekä kuntien toimintaan; muut rakennekehittämisen tarpeet, karkeat järjestelyvaihtoehdot ja niiden reunaehdot
 - Valviran ja aluehallintovirastojen sosiaali- ja terveystalouden valvonta-, lupa- ja ohjaustehtävien sekä muiden valtion aluehallinnon tehtävien uudelleenjärjestelyvaihtoehdot edellä todettujen vaikutusten pohjalta.

Parlamentaarisen työn organisointi

- Parlamentaarinen **ohjausryhmä** ohjaa ja linjaa selvitystyön toteuttamista.
- Ohjausryhmän **puheenjohtajana** toimii kansanedustaja **Aki Lindén** (sdp). **Varapuheenjohtaja** on kansanedustaja **Markus Lohi** (kesk).
- **Valmisteluryhmä** vastaa ohjausryhmän tarvitsemien materiaalien ja selvitysten tuottamisesta.
- Valmisteluryhmän **puheenjohtaja** finanssineuvos **Anu Nousiainen** (valtiovarainministeriö) toimii ohjausryhmän pysyvänä asiantuntijana.
- Valmisteluryhmä koostuu ministeriöiden, Kuntaliiton, maakuntien liittojen, aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten edustajista.
- Valmisteluryhmä hyödyntää työssään edellisten vaalikausien valmistelua ja tehtyjä selvityksiä.
- Ryhmien yhteinen **sihteeristö** koostuu ministeriöiden virkamiehistä.
- Valmisteluryhmän **alaryhmä** valmistelee Valviran ja aluehallintovirastojen sosiaali- ja terveyspalveluiden valvonta-, lupa- ja ohjaustehtävien uudelleenjärjestelyvaihtoehtot.
- Ohjausryhmä ja valmisteluryhmä voivat kuulla työssään asiantuntijoita, teettää erillisselvityksiä sekä perustaa työn tueksi muitakin tarvittavia asiantuntijaryhmiä.

Selvitysraportin rakenteen luonnos

1. Johdanto
2. Suomen julkisen hallinnon rakenne
3. Pohjoismaiset ja Eurooppalaiset maakuntajärjestelmät
4. Maakunnat alueina
5. Monialaisten maakunnan roolin ja aseman tarkastelun taustaksi
6. Maakunnille kunnilta, kuntayhtymiltä ja valtiolta siirrettävissä olevien tehtävien arviointi
7. Monialaisten maakuntien roolin ja aseman kolme skenaariota
8. Alustava ehdotus siirrettävistä tehtävistä ja niiden edellyttämistä mukautuksista maakuntaan
9. Ehdotettujen tehtäväsiirtojen vaikutukset valtionhallinnon rakenteeseen ja organisointiin
10. Ehdotettujen tehtäväsiirtojen vaikutukset kuntien toimintaan

Skenaariot

- 1. Sote-maakunta / hyvinvointialue:** Maakunta rakentuu sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvien tehtävien varaan
- 2. Sote- ja aluekehitysmaakunta:** Maakunta rakentuu sosiaali- ja terveydenhuoltoon tiiviisti liittyvien tehtävien ja aluekehittämistehtävien ympärille
- 3. Monialainen maakunta:** Maakunta rakentuu selvästi edellisiä skenaarioita laajemman monialaisen tehtäväkokonaisuuden ympärille.

Eteneminen skenaarioiden ja niiden arvioinnin kautta kohti selvitystyön ehdotuksia

1. Skenaarioiden hahmottaminen työskentelyn pohjaksi

2. Skenaarioiden arviointi sekä taustoittaminen ja tarkentaminen tehtävittäin

3. Selvitystyön varsinaiset ehdotukset – edellisillä askelmilla rakennettua tietopohjaa hyödyntäen

Lisätietoja:

Finanssineuvos Anu Nousiainen

Neuvotteleva virkamies Mikko Saarinen

Erityisasiantuntija Antto Korhonen

etunimi.sukunimi@vm.fi

